

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

The image features the Basmala in a highly stylized, bold black calligraphic font. The text is set against a light cream background. Surrounding the main text are several decorative elements: thin red diagonal lines and small gold-colored symbols, including dots and short strokes, which are scattered across the composition. The overall style is elegant and traditional, typical of Islamic calligraphy.

تحلیل مسائل و تأمین منابع مالی در آموزش عالی ایران

نگاهی به «هزینه در آمد» در دانشگاه ها
و مؤسسه های آموزش عالی غیرانتفاعی

علی آهون مش

96/9/23

«برنامه ریزی آموزشی به گونه ای باشد که از اتلاف سرمایه ها جلوگیری نماید.»

«انتقاد به معنای نادیده گرفتن کارهای خوب انجام شده
نمی باشد.»

فراموش نکنیم سال ۱۳۹۶
سال (اقتصادمقاومتی)
و (تولیدواشتغال) است

تاریخچه

- ایرانیان از جمله اولین کشورهای دنیا بوده اند که «دانشگاه» داری را به سایر ملل آموزش داده اند.
- در زمان ساسانیان «فرهنگستان نصیبین» و «دانشگاه گندی شاپور» و پس از پذیرش اسلام، نظامیه ها شکل گرفتند.
- قبل از پیروزی انقلاب اسلامی بدواً «امیر کبیر» و سپس حکومت پهلوی با الگو گرفتن از نمونه های غربی دانشگاه، نسبت به تأسیس آن در ایران اقدام نمودند.

مقدمه

سرمایه گذاری در آموزش عالی «ارزشمندترین» نوع سرمایه گذاری است. این سرمایه گذاری از دو طریق امکان پذیر است:

الف- دولت ها

ب- بخش خصوصی (سرمایه گذاری مردم یا وقف)

مقدمه

قانون اساسی ایران در مورد «آموزش و پرورش» صراحت کامل دارد و آن را از جمله وظایف دولت ها دانسته است.

اما در مورد «آموزش عالی» آن را با ابهام «تا مرز خود کفائی» لازم دانسته است.

از «خود کفائی» تفسیرهای متفاوتی وجود دارد و به همین دلیل ساماندهی «آموزش عالی» در این زمینه «سر در گم» مانده است.

مقدمه

اگرچه قبل از پیروزی انقلاب اسلامی به «بخش خصوصی» اجازه داده شده بود که «دانشگاه ملی» را تأسیس و اداره نماید، اما بعد از پیروزی انقلاب، مانند سایر بخش های اقتصادی-اجتماعی، اداره امور دانشگاه ها نیز در سیطره قدرت متمرکز دولت ها قرار گرفتند.

مقدمه

بدلیل افزایش سریع جمعیت در دهه ۶۰ و بهم خوردن تعادل جمعیت و فراوانی داوطلبان ورود به دانشگاه، شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۶۴/۷/۲۳ اجازه فعالیت مجدد به «بخش خصوصی» در آموزش عالی را صادر نمود.

دلایل خالی ماندن صندلی های دانشگاه ها

به دلیل افزایش سریع جمعیت در دهه ۶۰ و به هم خوردن تعادل جمعیت و فشار ناشی از جوانان پشت کنکور دولت های نهم و دهم بدون توجه به آمایش سرزمینی، نسبت به توسعه بی رویه و « کمی » دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی روی آورند، به نحوی که تعداد مراکز آموزش عالی هم اکنون از مرز ۲۸۸۰ واحد نیز عبور نموده است.

آقای دکتر شریعتی نیا سر (معاون آموزشی وزارت علوم)

در ایران ۲۶۰۰ دانشگاه فعالیت می نمایند (اسفند ۱۳۹۴).

الف- جامع علمی کاربردی ۱۰۱۱ واحد

ب- آزاد اسلامی ۵۰۵ واحد

ج- پیام نور ۵۲۱ واحد

د- غیرانتفاعی ۳۵۸ واحد

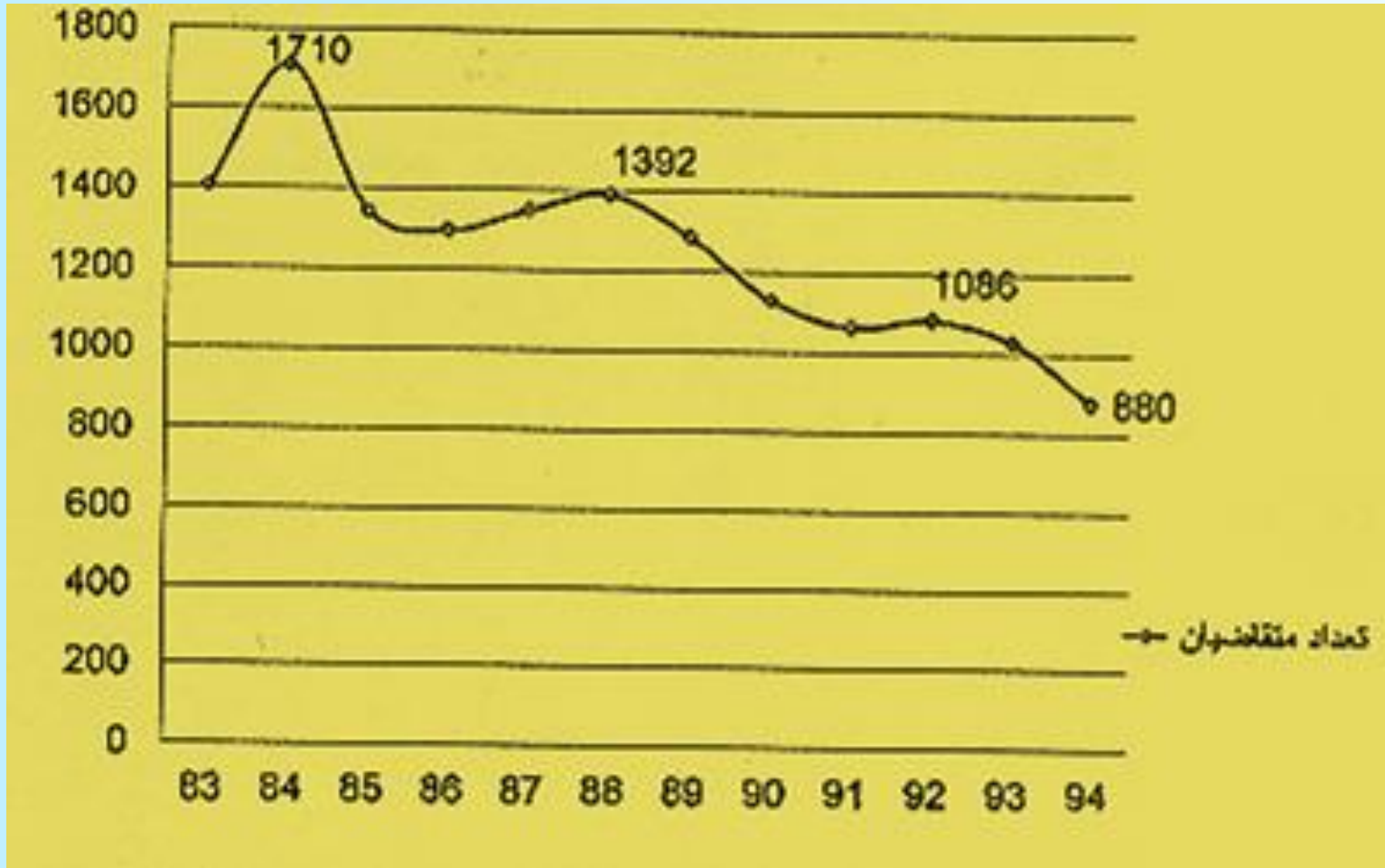
ه- دولتی ها ۲۰۵ واحد *

* (وزارت علوم، وزارت بهداشت، وزارت آموزش و پرورش، وزارت نیرو، وزارت^{۱۲} جهاد، وزارت امور خارجه و)

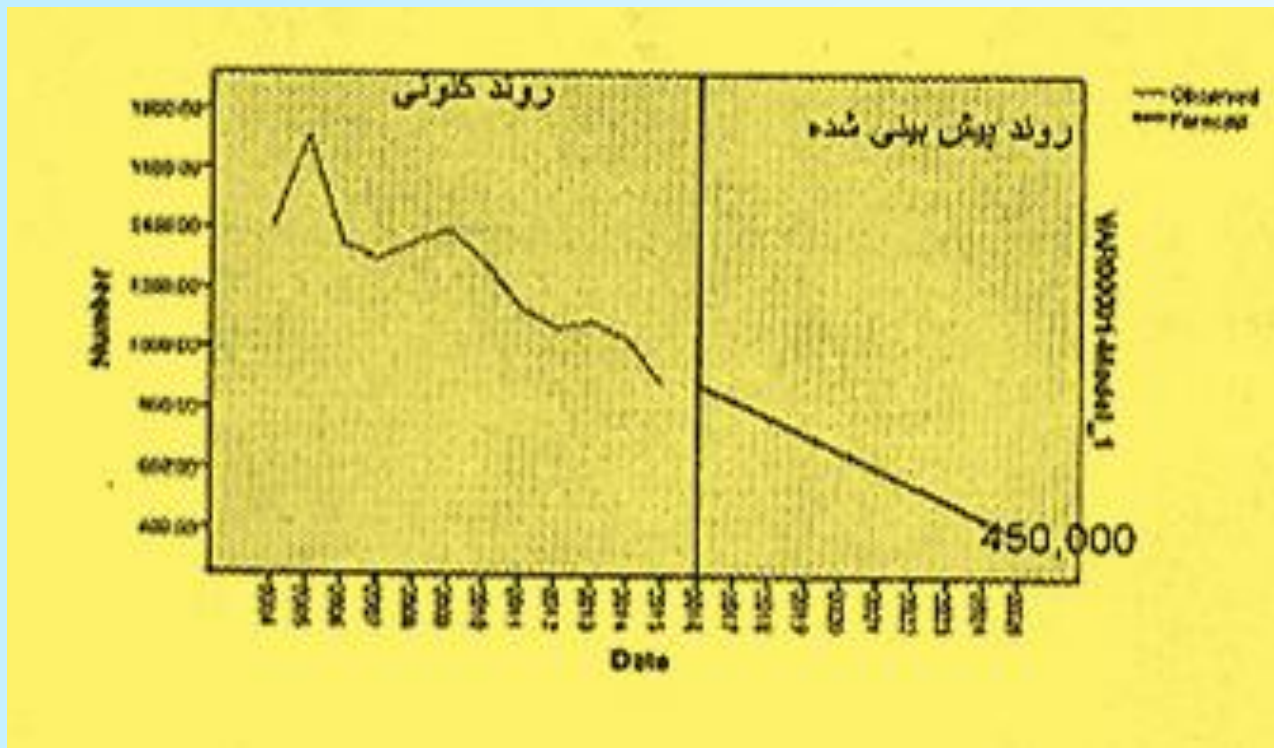
چالش مهمی با عنوان فراوانی «دانشگاه ها در ایران»

ظرفیت های دانشگاهی ایجاد شده برای پذیرش دانشجوی بر مبنای نیاز نبوده و اهداف سیاسی یا منافع گروهی را دنبال نموده است (در حال حاضر بیش از ۷۰۰ هزار صندلی خالی در دانشگاه ها وجود دارد).

نمودار روند تغییرات تقاضای ورود به آموزش عالی کشور ۱۳۸۳ الی ۱۳۹۴ (واحد: هزار نفر)

پیش بینی روند تقاضای آموزش عالی کشور در افق ۱۴۰۴

*جمعیت بالقوه متقاضی ورود به آموزش عالی از سال اول تا پایان برنامه ششم توسعه ۱/۰۰۰/۰۰۰ نفر کاهش می یابد.

یکی از شاخص مهم ارزیابی آموزش عالی در دنیا «پوشش نرخ تحصیلی» است

- شاخص «پوشش نرخ تحصیلی» عبارت است از «تعداد دانشجویان در هر کشور» به جمعیتی که در گروه سنی ۱۸-۲۴ سال قرار گرفته اند.
- این نسبت در بالاترین (فنلاند) ۹۲ درصد، در کره جنوبی ۹۱ درصد، در یونان ۸۹ درصد و در آمریکا و سوئد ۸۳ درصد است.

شاخص «پوشش نرخ تحصیلی» در ایران

- در پایان برنامه سوم توسعه پوشش آموزش عالی در ایران ۲۰ درصد بوده، و قرار بوده در برنامه چهارم از ۲۰ درصد به ۳۰ درصد برسد.
- میانگین جهانی نرخ «پوشش تحصیلی» در دنیا ۳۰ درصد است. در ایران در سال ۹۴ این نرخ به ۵۰/۶ درصد رسیده است. این نرخ از میانگین نرخ جهانی بالاتر است، اما متأسفانه قریب به ۴۸ درصد از دانش آموختگان دانشگاهی ما بیکار هستند و اگر قرار باشد هر دانش آموخته با توجه به تخصص خود مشغول به کار شود آمار بیکاری از این عدد هم فراتر خواهد رفت.

شاخص «پوشش نرخ تحصیلی» در ایران

• زمانی که آموزش عالی از مرز «پوشش» ۳۰ درصد عبور می کند «توده وار» شدن آموزش عالی اتفاق می افتد، که در ایران اتفاق افتاده است و برون رفت از آن هم کار ساده ای نخواهد بود.

عوارض «توده وار» شدن آموزش عالی

• «توده وار شدن» آموزش عالی در عین حال می تواند در توسعه نیروی انسانی مؤثر و مفید باشد.

• اما به دلیل وضعیت نا به سامان اقتصاد کشور برنامه ریزان و سیاست گذاران کشور باید برای فرار از آن برنامه ریزی نمایند.

عوارض «توده وار» شدن آموزش عالی

- در حال حاضر ۱/۳۰۰/۰۰۰ نفر از جمعیت فارغ التحصیلان کشور بیکار هستند.
- نرخ بیکاری عمومی حدود ۱۲/۴ درصد است اما نرخ بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهها در سال ۹۵ حدود ۲۰ درصد بوده که نسبت به سال ۹۴ برابر ۱/۵ درصد رشد داشته است و این نرخ به زودی به ۳۰ درصد خواهد رسید.

دلایل خالی ماندن صندلی های دانشگاه ها

به عبارت بهتر برای عبور از یک بحران، به سمتی حرکت نمودیم که نتیجه آن خلق بحران جدیدی به نام «ظرفیتهای خالی دانشگاهی» بود.

هم اکنون قریب به ۷۰۰ هزار صندلی خالی در دانشگاهها وجود دارد که اغلب آنها مربوط به دوره های کاردانی و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته می باشد.

تأمین منابع مالی لازم برای اداره دانشگاه

بدلیل بروز مشکلات فراوان سیاسی، اجتماعی و اقتصادی (حادث شده بعد از پیروزی انقلاب اسلامی مانند جنگ تحمیلی - محاصره اقتصادی، کاهش قیمت نفت و ..) و وابستگی شدید دولت ها به پول حاصل از فروش نفت، اعتبارات تخصیص یافته برای «آموزش عالی و پژوهش» چندان رضایت بخش نبوده است.

تأمین منابع مالی لازم برای اداره دانشگاه

در برنامه های اول، دوم، سوم، چهارم و پنجم توسعه به ترتیب ۰/۶ درصد، ۱/۵ درصد، ۲ درصد، ۲/۵ درصد از «درآمد ناخالص ملی» برای امر پژوهش تخصیص یافته بود که به ترتیب و فقط ۰/۴ درصد، ۰/۶ درصد، ۰/۶۷ درصد و ۰/۴۵ درصد از آن «تحقق» یافته است.

در آموزش عالی هم تمام دانشگاه های ایران (اعم از دولتی یا غیردولتی) در یک مشکل اساسی با هم شریک هستند و آن «کمبود منابع مالی» است.

تأمین منابع مالی لازم برای اداره دانشگاه

از سال ۱۳۶۰ به بعد بودجه دانشگاه های دولتی (به قیمت ثابت) دائماً رو به کاهش بوده و تناسبی با رشد تورم نداشته است.

این کاهش اعتبارات «پیامدهای ناگواری» برای دانشگاه ها داشته است که مهمترین آن ها عدم تجهیز و به روز رسانی آزمایشگاه ها و عدم تأمین مالی اعضای هیات علمی و کادرهای اداری بوده است.

تأمین منابع مالی لازم برای اداره دانشگاه

• باتوجه به وضعیت اقتصادی نامناسب کشور و عدم تخصیص اعتبارهای لازم برای دانشگاهها و برای فرار از «بیماری مزمن کم پولی» اغلب دانشگاههای دولتی و دانشگاه آزاد اسلامی به سمت افزایش سریع دانشجویان تحصیلات تکمیلی حرکت نموده اند.

دلایل افزایش دانشجویان تحصیلات تکمیلی

• ما در ایران به جای اینکه به دانشجویان پول بدهیم تا برای پیشرفت مملکت تحقیق نمایند، شروع به گرفتن پول از آنان نموده ایم، به نحوی که در پاره ای از پردیس های مربوط به دانشگاه های دولتی، شهریه دریافتی بیشتر از شهریه دانشگاه های آزاد شده است.

«دانشجویان تحصیلات تکمیلی به عنوان «منبعی» برای جبران کسری اعتبارات دانشگاهی در نظر گرفته شده اند».

تأمین منابع مالی لازم برای اداره دانشگاه

کمبود اعتبار، دانشگاه های دولتی را مجبور نموده که با ایجاد «ظرفیت کاذب» به فاز پولی کردن دوره های آموزشی روی آورند.

ابتدا دوره های شبانه در دانشگاه راه افتاد و پس از آن بر اساس بندهای «ح» «ی» و «ط» ماده ۲۰ (برنامه پنجم توسعه) اجازه ایجاد پردیس ها و پذیرش دانشجوی «تحصیلات تکمیلی» با اخذ شهریه صادر گردید.

تأمین منابع مالی لازم برای اداره دانشگاه

علاوه بر گسترش بی رویه «پردیس»ها و «تحصیلات تکمیلی» به دلایل کاملاً غیرعلمی (و اغلب سیاسی) سایر دانشگاه های دولتی نیز به صورت بی سابقه ای گسترش یافته اند:

دانشگاه جامع علمی کاربردی که قرار بود در طول برنامه پنجم به ۴۸۰ واحد برسد، یکسال قبل از پایان برنامه به ۱۱۱۲ واحد رسید.

تأمین منابع مالی لازم برای اداره دانشگاه

با همان استدلال «دانشگاه پیام نور» نیز با توسعه «واحدهای استانی، شهرستانی و روستایی» خود به سرعت «برق و باد» افزایش یافت. و در این مورد خاص، بر خلاف اساسنامه که وظیفه پیام نورها را «آموزش از راه دور» تعیین نمود به پذیرش دانشجوی حضوری پرداخت!

تعداد دانشجویان پیام نور از ۳۶۰ هزار نفر (در سال ۱۳۸۴) به بیش ۱/۰۰۰/۰۰۰ نفر (در سال ۱۳۸۶) رسید که رشدی برابر ۳۰۰ درصد را نشان می دهد.

تأمین منابع مالی لازم برای اداره دانشگاه

برای دانشجویان کارشناسی ارشد پیام نور هم عیناً همین اتفاق رخ داده است.

فقط پذیرش دانشجوی کارشناسی ارشد (در پیام نورها) به روش «فراگیر» در سال ۹۲-۹۳ از ۱۸۵۰۰۰ نفر به ۲۲۰/۰۰۰ نفر و از طریق کنکور از ۲۶۹۷۳ نفر به ۵۰۱۶۷ نفر رسیده است.

دلایل خالی ماندن ظرفیت های دانشگاهی ایجاد شده

افزایش بی رویه «تعداد دانشگاه»ها و «تعداد دانشجویان» در زمانی که جمعیت جوان کشور رو به کاهش بوده یک «اشتباه استراتژیک» و حرکت در جهت اتلاف سرمایه های ملی بوده است.

دلایل خالی ماندن ظرفیت های دانشگاهی ایجاد شده

کاهش داوطلبان ورود به دانشگاه های دولتی بدلیل اینکه حقوق و مزایای هیات علمی و کارکنان و سایر هزینه های جاری، از طرف دولت تأمین می گردد «تهدید»ی به حساب نمی آید. اما برای دانشگاه های غیرانتفاعی که حتی یک ریال از اعتبارات دولتی دریافت نمی کنند یک «تهدید» بزرگ و خطرناک است.

ظرفیت های خالی مانده در غیرانتفاعی ها

آمار اتحادیه غیرانتفاعی ها برای سال ۹۷-۹۶ نشان می دهد که در مقاطع کاردانی حدود ۵٪ از ظرفیت های اعلام شده پر شده است و در کارشناسی ها نیز بصورت میانگین فقط ۲۴ درصد از ظرفیت ها پر شده اند.

(به ترتیب ۹۵ درصد و ۷۶ درصد از ظرفیت ها و به صورت میانگین ۸۰ درصد ظرفیت ها خالی مانده است).

توضیحات لازم برای برآورد هزینه ها در غیرانتفاعی ها

بر اساس یک تحقیق که در سازمان و برنامه کشور به انجام رسیده در صورتی که تعداد دانشجویان یک دانشگاه یا مؤسسه از ۱۰۰۰ نفر بیشتر باشد، هزینه - درآمد آن مؤسسه در نقطه «سر به سر» قرار می گیرد. متأسفانه در حال حاضر بیشتر از ۵۰ درصد از دانشگاه ها و موسسه های آموزش عالی غیرانتفاعی کمتر از ۱۰۰۰ دانشجو دارند و به عبارت بهتر «زیانده» می باشند.

بر آورد هزینه با حالات (فرضیه) های مختلف

۱- الف- میانگین دانشجویان ثبت نام نموده در دوره های کاردانی ۵٪ بوده و ۹۵٪ ظرفیت ها خالی مانده است، لذا از ۱۰۰ نفر سهمیه کاردانی (مجوز سازمان سنجش) فقط ۵ نفر شهریه پرداز وجود دارد!!

ب- برای دوره کارشناسی ناپیوسته ۸۰ نفر و کارشناسی پیوسته ۶۰ نفر در هر کلاس می توانند ثبت نام نمایند (با میانگین ۷۰ نفر). میانگین ثبت نام کشوری در دوره های کارشناسی (در غیرانتفاعی ها) ۲۴٪ بوده و ۷۶٪ ظرفیت خالی مانده است.

ج- برای دوره های کارشناسی ارشد از ۲۰ نفر مجوز سازمان سنجش به صورت میانگین ۵۰٪ ثبت نام نموده اند (به صورت میانگین پنجاه درصد ظرفیت ها خالی مانده است).

توضیحات لازم برای برآورد هزینه با حالات (فرضیه) های مختلف

۲- هزینه حساب شده برای اعضای هیات علمی برای دو کد-رشته اعتبار دارد و لذا کل هزینه های مربوطه در این قسمت نصف خواهد شد.

۳- هزینه های جاری برای طول یک سال و برای تمام کد رشته ها «ثابت» فرض شده است و اگر یک دانشگاه یا موسسه چند رشته کاردانی، کارشناسی پیوسته یا ناپیوسته و یا ارشد را بصورت توأمان داشته باشد هزینه های جاری فقط برای «یک بار» محاسبه می گردد.

جدول بر آورد هزینه (مربوط به اخذ مجوز و شروع فعالیت هر کد - رشته در مقاطع مختلف در غیرانتفاعی ها)

مقطع تحصیلی	حداقل اعضای هیات علمی مورد نیاز	حداقل حقوق ماهیانه هر عضو هیات علمی (ریال)	جمع پرداخت حقوق و مزایای یک ساله اعضای هیات علمی هر مقطع (ریال)	جمع هزینه های جاری سالیانه (حقوق کارکنان - اجاره - آب - برق - حمل و نقل - گاز - پست - اینترنت و...) (ریال)
کاردانی	سه مربی پایه ۱	۳۱/۰۰۰/۰۰۰	۱/۲۵۵/۰۰۰/۰۰۰	۱/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰
کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)	دو مربی پایه ۱ یک استادیار پایه ۱	۳۱/۰۰۰/۰۰۰ ۴۷/۲۰۰/۰۰۰	۱/۴۷۴/۲۰۰/۰۰۰	
کارشناسی ارشد	دو استادیار پایه ۱ یک دانشیار پایه ۱	۴۷/۲۰۰/۰۰۰ ۵۴/۰۰۰/۰۰۰	۲/۰۰۳/۰۰۰/۰۰۰	

جدول بر آورد شهریه های دریافتی (کل درآمدها) از دانشجویان غیرانتفاعی در هر مقطع

مقطع تحصیلی	شهریه دریافتی در هر ترم (ریال)	شهریه دریافتی هر سال (ریال)	ظرفیت اسمی دانشجویان در هر کلاس (نفر)	میانگین ظرفیت خالی مانده (واقعی) در هر مقطع
کاردانی	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۱۰۰	۹۵ درصد
کارشناسی پیوسته و ناپیوسته	۱۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰	۷۰ (میانگین)	۷۶ درصد
کارشناسی ارشد	۳۰/۰۰۰/۰۰۰	۶۰/۰۰۰/۰۰۰	۲۰	۵۰ درصد

جدول خالص در آمد - هزینه، کسری بودجه

کسری بودجه (واقعی) (ریال)	هزینه ها (ریال)	**درآمد در دو دوره از هر مقطع (۳۸۰ نفر دانشجو) (ریال)	
		واقعی	اسمی
۴/۸۹۲/۰۰۰/۰۰۰	۵/۹۳۲/۰۰۰/۰۰۰	۱/۰۴۰/۰۰۰/۰۰۰	۴/۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰

** ۲۰۰ نفر کاردان، ۱۴۰ نفر کارشناس (میانگین ۸۰ نفر کارشناسی ناپیوسته و ۶۰ نفر کارشناسی پیوسته) ۴۰ نفر کارشناسی ارشد در هر سال

نکته مهم: در صورتی که تعداد دانشجویان هر دانشگاه یا موسسه از ۱۰۰۰ نفر بیشتر باشد و ظرفیت خالی هم وجود نداشته باشد، دوره مقرون به صرفه نخواهد بود.

زیان کلی ناشی از خالی ماندن ۸۰ درصدی ظرفیت در غیرانتفاعی ها :

تعداد دانشگاه ها و مؤسسه های غیرانتفاعی	۳۵۰ مؤسسه
ظرفیت کل (غیرانتفاعی ها)	۴۲۰۰۰۰ نفر
میانگین (ثابت) شهریه هر ترم	۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال
میانگین شهریه سالانه	۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
ظرفیت خالی مانده (۸۰٪)	۳۳۶۰۰۰ نفر

برآورد کل زیان محاسبه شده در سال:

سالیانه بیشتر از ششصد و هفتاد میلیارد تومان

تأثیر خالی ماندن ظرفیت ها

خالی ماندن ظرفیت، به معنای عدم دریافت شهریه است. توجه خواهید فرمود زمانی که قریب ۸۰٪ از اعتبارات حیاتی یک سیستم قطع شود، امکان پایداری آن به صفر نزدیک خواهد شد.

از آنجا که دولت محترم هیچ کمکی به غیرانتفاعی ها نمی کند (حتی یک ریال!) و با توجه به کاهش آزار دهنده دانشجو، حفظ کیفیت در غیرانتفاعی ها به یک معجزه شباهت دارد.

مقایسه هزینه ها و کیفیت ها در دانشگاه های دولتی و غیرانتفاعی

اجازه بفرمائید در مورد سرمایه گذاری به ازای هر دانشجوی دانشگاه های دولتی و در دانشگاه غیرانتفاعی مقایسه ای داشته باشم.

1. آقای دکتر نادری منش (فارس ۸۹/۱۰/۲۵): «برای دانشجوی مقطع کارشناسی اکنون بالای ۱۰۰ میلیون تومان هزینه می شود».

۲. آقای دکتر دانشجو (فارس ۹۱/۷/۱۱): «برای هر دانشجوی دولتی سالیانه ۱۲ میلیون تومان هزینه می شود». هر دوره ۴۸ میلیون تومان.

مقایسه هزینه ها و کیفیت ها در دانشگاه های دولتی و غیرانتفاعی

۳. میانگین شهریه دریافتی سالیانه از دانشجویان غیرانتفاعی حدود دومیلیون تومان است!! (یک دوره کارشناسی حدود ۸میلیون تومان).

در این مصاحبه ها هم وزیر محترم و هم معاون ایشان به سرمایه های عظیم ثابت (دارایی ها، اموال، ارزش زمین و ساختمان و تجهیزات دانشگاهی اشاره ای نداشتند و فقط به سرمایه گذاری های جاری اشاره نموده اند).

«افزایش کیفیت» در دو حالت تحقق می یابد: افزایش بهره وری و افزایش سرمایه گذاری.

مقایسه هزینه ها برای هر دانشجو در بخش های دولتی و خصوصی در **حداقل آن نسبت یک به شش** و در **حد اکثر آن به نسبت یک به دوازده** تفاوت نشان می دهد.

دانشگاهها و مؤسسه های آموزش عالی غیرانتفاعی بدون حتی یک ریال کمک دولتی، از محل شهریه های دانشجوئی اداره می شوند. لذا انتظار می رود زمانی که دانشجو کم و در نتیجه اعتبارات آن ها کاهش می یابد «کیفیت» آموزش ها نیز کاهش یابد.

مقایسه کیفیت ها

دانشجویان ورودی غیرانتفاعی ها از نظر « کیفی » موقعیت های مناسبی ندارند اما به استناد امار سازمان سنجش « خروجی » غیرانتفاعی ها در آزمون سراسری کارشناسی ارشد، بعد از فارغ التحصیلان دانشگاه های دولتی در مقام دوم قرار گرفته است.

این مسئله بیانگر توجه کافی به کیفیتها در دانشگاهها و مؤسسه های آموزش عالی غیرانتفاعی است، علیرغم اینکه از نظر درآمدها به شدت تحت فشار هستند.

مقایسه کیفیت ها:

آمار سازمان سنجش در مورد مقایسه پذیرش کارشناسی ارشد:

در میان ده درصد اول از کل دانشگاه ها [از بین ۲۶۰۰ دانشگاه و مرکز آموزشی (دولتی و غیر دولتی)] یعنی بین ۲۶۰ دانشگاه که ده درصد اول هستند:

در ده درصد اول (۹) نفر از دانشگاه و مؤسسه غیر انتفاعی وجود دارد (که بین رتبه های دوم تا صد و هشتم قرار گرفته اند).

در ده درصد اول (۲) نفر از دانشگاه پیام نورها وجود دارد که در (رتبه ۹۱ و ۱۲۰) قرار گرفته اند.

در ده درصد اول هیچ دانشجویی از دانشگاه آزاد اسلامی وجود ندارد (اولین رتبه آزاد اسلامی از ۱۶۴ به بعد است).

این مسئله بیانگر توجه کافی به کیفیت ها در دانشگاهها و مؤسسه های آموزش عالی غیرانتفاعی است، علیرغم اینکه از نظر درآمدها به شدت تحت فشار هستند.

عوارض «توده وار» شدن آموزش عالی

1. کاهش شدید کیفیت آموزش عالی
2. سرقت و تقلب علمی
3. تبدیل دانشگاهها و مؤسسات به بنگاههای اقتصادی
4. بیکاری گسترده فارغ التحصیلان دانشگاهی

برای بیرون رفتن از پدیده «توده وار شدن» آموزش عالی توجه به مسائل زیر الزامی است.

1. باید به «گسترش اقتصاد دانش بنیان» توجه نمود.
2. باید به «تشکیل شرکت های دانش محور» سرعت بخشید.
3. باید برای «صدور نیروی انسانی تحصیل کرده» برنامه ریزی نمود.

عوارض «توده وار» شدن آموزش عالی

• در حال حاضر تنها چاره جویی که برای فرار از عوارض ((توده وار)) شدن آموزش عالی صورت می گیرد گسترش دوره های تحصیلی تکمیلی است.

• اما سونامی بیکاری از سال ۱۴۰۰ «شلاق وار» بر پیکر جامعه فرود خواهد آمد و یکی از چالش های مهم دولت های آینده خواهد بود.

با تشکر فراوان از بذل عنایت
ویژه شما عزیزان

دکتر علی آهون منش
آذرماه 1396